

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Cilt : 5

1. Birleşim

15 . 12 . 1965 Çarşamba

İçindekiler

1. — Yoklama	2	Soruşturma Komisyonunda kalmış dosyalar hakkında karar alınması. (3/1)	2
2. — Meclis soruşturması ve Yüce Divana sevk ile ilgili konular.	2	3. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erkmen ile Giresun Senatörü Sabahattin Orhon'un, eski Ticaret Bakanı Fennî İslimyeli ve eski Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat haklarından Anayasanın 90 nci maddesi gereğince Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/48)	2
1. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı eski bakanların görevleri ile ilgili suçlarından dolayı soruşturma istemine dair Başbakanlık tezkereleri üzerine geçen dönem teşkil edilmiş bulunan 1 ve 2 numaralı 5 er kişilik 2 komisyona havale edilmiş işlerden sonuçlandırılmayan dosyalar hakkında karar istihsali. (3/3)	2	4. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ile eski Giresun Milletvekili Naim Tirali'nin, Ticaret Bakanı Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren hakkında Anayasanın 90 nci maddesi gereğince bir Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi (9/49)	2
2. — Eski Bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmak üzere kurulan ve eski Bakanlardan Halûk Şaman ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu haklarındaki soruşturmayı da yapmakla görevlendirilen		5. — Eski İçişleri Bakanı halen Vatikan nezdinde Büyükelçi Muharrem İhsan Kızıloğlu hakkında Meclis soruşturması açılmasına dair Başbakanlık tezkeresi.	2:3

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İsmail Arar.

KÂTİPLER — Sadık Tekin Müftüoğlu (Zonguldak), Abdülbâri Akdoğan (Ağrı)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısının birinci Birleşimini açıyorum.

1. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır, sayın üyeler anahtarı çevirdikten sonra beyaz kabul düğmelerine basmalarını rica ederim.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir.

Çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

2. — MECLİS SORUŞTURMASI VE YÜCE DİVANA SEVK İLE İLGİLİ KONULAR

1. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bazı eski bakanların görevleri ile ilgili suçlarından dolayı soruşturma istemine dair Başbakanlık tezkereleri üzerine geçen dönem teşkil edilmiş bulunan 1 ve 2 numaralı 5 er kişilik 2 komisyona havale edilmiş işlerden sonuçlandırılmayan dosyalar hakkında karar istihsalı. (3/3)

2. — Eski Bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmak üzere kurulan ve eski Bakanlardan Halûk Şaman ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu hakkındaki soruşturmayı da yapmakla görevlendirilen Soruşturma Komisyonunda kalmış dosyalar hakkında karar alınması (3/1)

3. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erkmen ile Giresun Senatörü Sabahattin Orhon'un, eski Ticaret Bakanı Fennî İstinyeli ve eski Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat haklarında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/48)

4. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ile eski Giresun Milletvekili Naim Tirali'nin, Ticaret Bakanı Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince bir Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/49)

5. — Eski İçişleri Bakanı halen Vatikan nezdinde Büyükelçi Muharrem İhsan Kızıoğlu hakkında Meclis soruşturması açılmasına dair Başbakanlık tezkeresi.

Muhterem arkadaşlar, gündemin 7 nci maddesinde «Meclis soruşturması ve Yüce Divana sevk ile ilgili konular» başlığı altında 5 ayrı madde yer almaktadır. Bunlar için Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Anayasa Mahkemesinin teşkili ve görevleri hakkındaki 44 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesi ve Birleşik Toplantı İktüzüğü gereğince soruşturma hazırlık komisyonları teşkili zarureti vardır. Yüksek malûmunuz olduğu üzere Birleşik Toplantı İktüzüğünün 14 ncü maddesi bu komisyonların görüşmesiz seçileceğini âmirdir. Aneak birinci sırada yer alan, «27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bazı eski bakanların görevleriyle ilgili suçlarından dolayı soruşturma istemine dair Başbakanlık tezkereleri üzerine geçen dönem teşkil edilmiş bulunan 1 ve 2 numaralı 5 er kişilik 2 Komisyona havale edilmiş işlerden sonuçlandırılmayan dosyalar» bir özellik arz etmektedir. Geçen dönem teşkil edilen bu iki komisyona 97 iş havale edilmiş, komisyonlar ellerindeki işlerden 62 tanesini sonuçlandırmış, 35 tanesi hakkında bir işlem yapılamamıştır. Durumu Birleşik Toplantı İktüzüğü ve bugüne kadarki uygulamalar bakımından inceliyen Başkanlık Divanı bu 35 dosyanın ayrı ayrı birer Soruşturma Hazırlık

Komisyonuna havale edilmesindeki güçlüğü göz önünde tutarak bunlar için geçen dönemde olduğu gibi iki tane ve fakat bu defa Birleşik Toplantı İçtüzüğü'nün âmir hükmü gereğince altışar kişiden kurulacak iki soruşturma hazırlık komisyonu teşkilini Yüksek Heyetinizin tasvibine arza karar vermiştir. Şimdi bu hususu yani gündemin birinci maddesinde yer alan 35 dosyanın teşkil edilecek iki soruşturma hazırlık komisyonuna havale edilmesini, yahut başka bir deyimle bu 35 dosyanın teşkil olunacak iki soruşturma hazırlık komisyonunda görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Bu hususu kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Yalnız, bir hususu daha Yüksek Heyetinizin tasviplerine arz etmek zarureti vardır. Malûmunuz olduğu üzere Birleşik Toplantı İçtüzüğü'nün 14 ncü maddesi, bir takım süreler tâyin etmiştir. Eğer bir tek soruşturma talebi hakkında bir komisyon kurulacak olursa bu sürelerin işleminde, işlerin komisyona havalesinde, ilgilinin savunmasının alınmasında ve komisyonların işlerini bitirmesinde bir müşkilât çıkmaz. Ama 35 iş iki komisyona taksim edilerek yürütülmek istendiği zaman Yüksek Heyetinizin tasvibine arz edilmesi gereken bir hususla karşılaşmış bulunmaktayız iki, o da şudur :

Bu iki komisyona tevdi edilecek dosyaların ilgiliye bilgi verme tarihinden başlayarak geliş sırasına göre komisyonlara havalesinin Başkanlıkça yapılmasını Yüksek tasviplerinize arz ediyorum. Bu hususu kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar, gündemin ikinci sırasında yer alan «Eski Bakanlardan Celâl Yar-

dımei, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı memurlar hakkında soruşturma yapmak üzere kurulan ve eski Bakanlardan Halûk Şaman ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu hakkındaki soruşturmayı da yapmakla görevlendirilen Soruşturma Komisyonunda kalmış dosyalar hakkında» da tasviplerinize iktiran etmesi lâzımgelen bir husus vardır. Bu sözü geçen dosyalar beş ayrı işe taallük etmektedir. Bu beş ayrı işin bir tek Soruşturma Hazırlık Komisyonuna havalesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

Muhterem arkadaşlar kabul ettiğiniz bu kararlar gereğince gündemin birinci maddesinde yer alan işler için iki; ikinci maddesinde yer alan işler için bir; üç, dört ve beşinci maddelerinde yazılı işler için de birer tane olmak üzere, toplam 6 tane soruşturma hazırlık komisyonu teşkili zaruridir. Bu hususta, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki oranları da göz önüne alınarak, aday vermeleri için parti gruplarına Başkanlıkça gerekli tebligat yapılacak, adaylar bildirildikten sonra gelecek bir birleşimde komisyonların seçimi yapılacaktır.

İstanbul Milletvekili Sayın Coşkun Kırca, gündemin 7 - 5 maddesinde yer alan konunun Anayasamızın geçici 4 ncü maddesi gereğince Genel Kurulda görüşülmesinden evvel Başkanlıkça tezekkürünü talebetmektedir. Bu talebi Başkanlık Divanına götürülecektir.

Gündemde görüşülecek başkaca bir husus olmadığından Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati : 15,14

Türkiye Büyük Millet Meclisi

BİRLEŞİK TOPLANTISI

GÜNDEMİ

BİRİNCİ BİRLEŞİM

15 . 12 . 1965 Çarşamba

Saat : 15,00

1. — Başkanlık Divanının sunuşları.
2. — Tekrarlanacak oylamalar.
3. — Seçimler.
4. — İktüzüğün 6 ncı maddesi gereğince Başkanlığa yöneltilen sorular.
5. — Öncelikle görüşülecek kanun tasarı ve teklifleri.
6. — Kanun tasarı ve teklifleri ile İktüzük teklifleri.
7. — Meclis soruşturması ve Yüce Divana sevk ile ilgili konular.

1. — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvelki bâzı eski bakanların görevleri ile ilgili suçlarından dolayı soruşturma istemine dair Başbakanlık tezkereleri üzerine geçen dönem teşkil edilmiş bulunan 1 ve 2 numaralı 5 er kişilik 2 komisyonla havale edilmiş işlerden sonuçlandırılmayan dosyalar hakkında karar istihali. (3/3)

2. — Eski Bakanlardan Celâl Yardımcı, İktisat ve Ticaret Bakanlığı makamı ve eski Sanayi Bakanı Samet Ağaoğlu ile suç ortağı me-

murlar hakkında soruşturma yapmak üzere kurulan ve eski Bakanlardan Halûk Şaman ve Sanayi eski Bakanı Samet Ağaoğlu hakkındaki soruşturmayı da yapmakla görevlendirilen Soruşturma Komisyonunda kalmış dosyalar hakkında karar alınması (3/1)

3. — Giresun Milletvekili Nizamettin Ermen ile Giresun Senatörü Sabahattin Orhon'un, eski Ticaret Bakanı Fennî İslimyeli ve eski Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat haklarında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/48)

4. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz ile eski Giresun Milletvekili Naim Tirali'nin, Ticaret Bakanı Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren hakkında Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince bir Meclis soruşturması açılmasına dair önergesi. (9/49)

5. — Eski İçişleri Bakanı halen Vatikan nezdinde Büyükelçi Muharrem İhsan Kızıoğlu hakkında Meclis soruşturması açılmasına dair Başbakanlık tezkeresi.